

Kohtuasi C-384/09

Prunus SARL ja Polonium SA

versus

Directeur des services fiscaux

(eelotsusetaotlus, mille on esitanud Tribunal de grande instance de Paris)

Otsene maksustamine – Kapitali vaba liikumine – ETL artikkel 64 – Juriidilised isikud, kelle asukoht on kolmandas riigis – Liikmesriigis asuva kinnisasja omamine – Sellise kinnisasja turuväärtuselt võetav maks – Maksuvabastusest keeldumine – Ülemeremaade ja territooriumide hindamine – Maksupettuste vastane võitlus – Solidaarvastutus

Kohtuotsuse kokkuvõte

1. *Kapitali vaba liikumine – Asutamislepingu sätted – Territoriaalne kohaldamisala – Ülemeremaad ja territooriumid – Kolmandate riikidena hõlmamine*

(ETL artikkel 63)

2. *Kapitali vaba liikumine – Kapitali kolmandatesse riikidesse või kolmandatest riikidest liikumise piirangud – 31. detsembril 1993 kehtinud piirangud – Kinnisasjade turuväärtuselt võetav maks*

(ETL artiklid 63 ja 64, lõige 1)

1. Võttes arvesse, et ETL artikli 63 territoriaalne kohaldamisala ei ole piiratud, tuleb asuda seisukohale, et see kohaldub selgelt ülemeremaadest ja territooriumidelt (ÜMT) liikuva ja neist pärineva kapitali liikumise suhtes.

Siiski kehtib ÜMT-de suhtes assotsieerimise erikord, mis on määratletud asutamislepingu neljandas osas, millest tulenevalt ei ole asutamislepingu üldised sätted, mille territoriaalne kohaldamiseala on põhimõtteliselt piiratud liikmesriikidega, neile kohaldatavad, kui see ei ole sõnaselgelt ette nähtud. Seega saavad ÜMT-d liidu õigusele tugineda samal viisil kui liikmesriigid üksnes juhul, kui nende assotsieerumine liikmesriikidega on sõnaselgelt liidu õiguses sätestatud.

Ent Euroopa Liidu lepingus ega Euroopa Liidu toimimise lepingus ei ole sõnaselgelt viidet kapitali liikumise kohta liikmesriikide ja ÜMT-de vahel. Sellest tulenevalt võivad ÜMT-d kui kolmandad riigid tugineda ETL artiklis 63 sätestatud kapitali liikumise liberaliseerimisele.

(vt punktid 20 ja 29–31)

2. ETL artikli 64 lõiget 1 tuleb tõlgendada nii, et ETL artikkel 63 ei mõjuta 31. detsembril 1993 kehtinud selliste siseriiklike õigusnormide kohaldamist, mille kohaselt on Euroopa Liidu liikmesriigi territooriumil asuvalt kinnisasja turuväärtuselt tasumisele kuuluvast maksust vabastatud ettevõtjad, kelle registrijärgne asukoht on selle liikmesriigi territooriumil, ja mis kehtestavad ülemeremaal või territooriumil asuval ettevõtjale maksuvabastuse saamiseks tingimuse, et kõnealuse liikmesriigi ja ülemereterritooriumi vahel on maksupettuste ja maksudest kõrvalehoidumise vastu võitlemiseks sõlmitud haldusabi kokkulepe või et riikkondsuse alusel mittediskrimineerimise klauslit sisaldavast

rahvusvahelisest lepingust tulenevalt ei või neid juriidilisi isikuid maksustada suuremal määral kui liikmesriigis asuvaid ettevõtjaid.

(vt punkt 38 ja resolutsioon)

EUROOPA KOHTU OTSUS (kolmas koda)

5. mai 2011(*)

Otsene maksustamine – Kapitali vaba liikumine – ETL artikkel 64 – Juriidilised isikud, kelle asukoht on kolmandas riigis – Liikmesriigis asuva kinnisasja omamine – Sellise kinnisasja turuväärtuselt võetav maks – Maksuvabastusest keeldumine – Ülemeremaade ja -territooriumide hindamine – Maksupettuste vastane võitlus – Solidaarvastutus

Kohtuasjas C-384/09,

mille ese on EÜ artikli 234 alusel tribunal de grande instance de Paris (Prantsusmaa) 9. septembri 2009. aasta otsusega esitatud eelotsusetaotlus, mis saabus Euroopa Kohtusse 29. septembril 2009, menetluses

Prunus SARL,

Polonium SA

versus

Directeur des services fiscaux,

EUROOPA KOHUS (kolmas koda),

koosseisus: koja esimees K. Lenaerts, kohtunikud D. Šváby, R. Silva de Lapuerta, E. Juhász ja G. Arestis (ettekandja),

kohtujurist: P. Cruz Villalón,

kohtusekretär: ametnik Ramona Țereș,

arvestades kirjalikus menetluses ja 23. septembri 2010. aasta kohtuistungil esitatut,

arvestades kirjalikke märkusi, mille esitasid:

- Prunus SARL ja Polonium SA, esindajad: advokaadid P. Guillet ja E. Clément,
- Prantsusmaa valitsus, esindajad: G. de Bergues, A. Adam ja J. S. Pilczer,
- Belgia valitsus, esindajad: J. C. Halleux ja M. Jacobs,

- Taani valitsus, esindaja: B. Weis Fogh,
- Eesti valitsus, esindaja: L. Uibo,
- Hispaania valitsus, esindaja: M. Muños Pérez,
- Itaalia valitsus, esindaja: G. Palmieri, keda abistas *avvocato dello Stato* P. Gentili,
- Madalmaade valitsus, esindajad: C. Wissels ja B. Koopman,
- Rootsi valitsus, esindajad: A. Falk ja C. Meyer-Seitz,
- Ühendkuningriigi valitsus, esindaja: H. Walker, keda abistas *barrister* S. Ford,
- Euroopa Komisjon, esindajad: R. Lyal ja J. P. Keppenne,

olles 9. detsembri 2010. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku, on teinud järgmise

otsuse

1 Eelotsusetaotlus käsitleb seda, kuidas tõlgendada ELTL artiklit 63 ja sellele järgnevaid artikleid. Käesolevas asjas tõstatatud küsimustega soovitakse sisuliselt teada, esiteks, kas teistes liikmesriikides asuvatele ettevõtjatele Prantsusmaal kuuluvate kinnisasjade turuväärtuselt Prantsusmaal võetav maks kuulub kohaldamisele ka siis, kui tegemist on ülemeremaal või –territooriumil (edaspidi „ÜMT”), käesoleval juhul Briti Neitsisaartel, asuva ettevõtjaga, ja teiseks, kas maksu tasumise solidaarvastutus, mis lasub kõigil juriidilistel isikutel, kes on vahendajad maksukohustuslase ja Prantsusmaal asuva kinnisasja vahel, kujutab endast kapitali vaba liikumise piirangut.

2 Taotlus on esitatud Prunus SARL-i (edaspidi „Prunus”) ja Polonium SA (edaspidi „Polonium”) ning riigi maksuameti (directeur général des impôts) ja Aix-en-Provence'i makskeskus (directeur des services fiscaux d'Aix-en-Provence) (edaspidi koos „Prantsuse maksuhaldur”) vahelises kohtuvaidluses seoses maksuga, mida Prunusel tuli tasuda solidaarselt kahe ettevõtjaga seetõttu, et viimastel lasub juriidilistele isikutele Prantsusmaal kuuluvate kinnisasjade turuväärtuselt tasumisele kuuluva maksu (edaspidi „kolmeprotsendiline maks”) tasumise kohustus ja neil on Prunuse aktsiakapitalis osalus.

Õiguslik raamistik

Liidu õigus

3 Nõukogu võttis 25. juulil 1991 vastu otsuse 91/482/EMÜ ülemeremaal ja -territooriumide (edaspidi „ÜMT”) assotsieerimise kohta Euroopa Majandusühendusega (EÜT L 263, lk 1, edaspidi „kuues ÜMT otsus”), mis kuulus kohaldamisele kuni 1. detsembrini 2001.

4 Kapitali liikumise kohta sätestab kuuenda ÜMT otsuse artikli 180 lõige 1:

„Ülemeremaal ja -territooriumide ning ühenduse liikmesriikide pädevad ametiasutused hoiduvad vahetustehingutes investeringute ja jooksvate maksetega seotud kapitali liikumise suhtes võtmast meetmeid, mis on vastuolus nende kohustustega, mis tulenevad käesoleva otsuse sätete kohaldamisest kaubavahetuse ja teenuste osutamise, asutamise ja tööstuskoostöö valdkonnas. Kõnealused kohustused ei takista siiski oluliste majandusraskustega või tõsiste maksebilansi

probleemidega seotud põhjustel vajalike kaitsemeetmete kohaldamist.”

5 Nõukogu võttis 27. novembril 2001 vastu otsuse 2001/822/EÜ ülemeremaade ja -territooriumide assotsieerimise kohta Euroopa Ühendusega („ülemeremaade ja -territooriumide assotsieerimise” otsus) (EÜT L 314, lk 1, edaspidi „seitsmes ÜMT otsus”), mis jõustus 2. detsembril 2001.

6 Kapitali liikumise kohta sätestab seitsmenda ÜMT otsuse artikli 47 lõike 1 punkt b, et ilma et see piiraks lõike 2 kohaldamist, „kohustuvad liikmesriigid ja ÜMT?de ametiasutused maksebilansi kapitalikonto kohaste tehingute puhul mitte kehtestama piiranguid kapitali vabale liikumisele vastuvõtva liikmesriigi, riigi või territooriumi õigusaktide kohaselt asutatud äriühingutesse otse investeerimisel ning tagama, et selliste investeeringute tulemusena omandatud vara ja nendest tulenevat kasumit on võimalik rahaks muuta ja kodumaale tagasi viia.” Selle artikli lõige 2 sätestab, et liidul, liikmesriikidel ja ÜMT?del on õigus võtta asutamislepingu artiklis 64 *mutatis mutandis* osutatud meetmeid selles artiklis sätestatud tingimustel.

Siseriiklik õigus

7 Prantsuse code général des impôts’ (üldine maksuseadustik, edaspidi „CGI”) artikkel 990 D ja sellele järgnevad artiklid kuuluvad meetmete hulka, mis Prantsuse seadusandja on vastu võtnud selleks, et võidelda maksustamisest kõrvalehoidumise teatud vormidega.

8 CGI artikkel 990 D sätestab põhikohtuasjas kohaldamisele kuuluvas versioonis:

„Juriidilised isikud, kellele kuulub otse või vahendaja kaudu üks või mitu Prantsusmaal asuvat kinnisasja või kes on selliste kinnisasjadega seotud asjaõiguste omanikud, on kohustatud tasuma igal aastal maksu, mis vastab 3 protsendile selle kinnisasja turuväärtusest või sellega seotud asjaõiguse väärtusest.

Prantsusmaal asuvate kinnisasjade või asjaõiguste omamisena vahendaja kaudu käsitatakse olukorda, kus juriidilisel isikul on osalus, sõltumata selle vormist või suurusest, teises juriidilises isikus, kes on nende asjade või õiguste omanik või kellel on osalus kolmandas juriidilises isikus, kes on ise asjade või õiguste omanik või esindaja osaluste ahelas. Seda sätet kohaldatakse sõltumata juriidilisest isikust vahendajate arvust.”

9 CGI artikkel 990 E sätestab põhikohtuasjas kohaldamisele kuuluvas versioonis:

„Artiklis 990 D ette nähtud maksu ei kohaldata:

1. Juriidiliste isikute suhtes, kelle vara hulka kuuluvad sellised kinnisasjad artikli 990 D tähenduses, mis asuvad Prantsusmaal, moodustavad vähem kui 50% nende Prantsusmaal asuvast varast. Selle sätte kohaldamisel ei arvata vara moodustavate kinnisasjade hulka vara, mida artiklis 990 D nimetatud juriidilised isikud või vahendajad kasutavad oma kutsetegevuses, mis ei ole seotud kinnisvaraga;

2. Juriidiliste isikute suhtes, kelle asukoht on riigis või territooriumil, mis on Prantsusmaaga maksupettuse ja maksustamisest kõrvalehoidumise vastu võitlemiseks sõlminud haldusabi kokkuleppe, kes deklareerivad artiklis 990 F ette nähtud kohas igal aastal hiljemalt 15. mail neile 1. jaanuari seisuga kuuluvate kinnisasjade asukoha, kirjelduse ja väärtuse, nende osanike või aktsionäride isikuandmed ja aadressid sama kuupäeva seisuga ning viimastele kuuluvate osade või aktsiate arvu;

3. Juriidiliste isikute suhtes, mille juhtimise tegelik keskus on Prantsusmaal ja teiste juriidiliste isikute puhul, keda rahvusvahelise kokkuleppe kohaselt ei maksustata suuremal määral, kui nad

teatavad igal aastal või võtavad kohustuse teatada maksuhaldurile viimase nõudmisel neile 1. jaanuari seisuga kuuluvate kinnisasjade asukoha ja kirjelduse, oma aktsionäride, osanike või muude liikmete isikuandmed ja aadressi, viimastele kuuluvate aktsiate, osade või muude õiguste arvu ning tõendi nende residentsuse kohta, ja täidavad seda kohustust. Kohustus võetakse kuupäeval, mil juriidiline isik omandab artiklis 990 D sätestatud kinnisasja või asjaõiguse või osaluse või seisuga 1. jaanuar 1993 juba talle kuuluvate asjade, õiguste või osaluste puhul hiljemalt 15. mail 1993 [...].”

10 CGI artikkel 990 F sätestab põhikohtuasjas kohaldamisele kuuluvas versioonis:

„Maks kuulub tasumisele maksustamisaasta 1. jaanuari seisuga omatavatelt kinnisasjadelt ja asjaõigustelt, välja arvatud neilt asjadelt, mis on püsivalt sellise juriidilise isiku vara koosseisus, kelle tegevusala on turustus või kinnisvaraarendus. Kui tegemist on mitmete osalustega, kuulub maks tasumisele sellise juriidilise isiku või selliste juriidiliste isikute poolt, kes osaluse ahelas asuvad kinnisasjale kõige lähemal või on kõige lähemalt seotud asjaõigustega ja kes ei ole artikli 990 E lõigete 2 või 3 alusel maksust vabastatud. Kõigil juriidilistel isikutel, kes on vahendajad maksu tasumise eest vastutava isiku või isikute ja kinnisasja või asjaõiguste vahel, lasub solidaarselt nimetatud maksu tasumise kohustus.

Juriidiline isik, kelle suhtes kohaldatakse artiklis 990 D ette nähtud maksu, kuna ta ei ole täitnud artikli 990 E kolmandas lõigus sätestatud kohustust, võib selle maksu tasumisest vabastuse saada alates sellest aastast, mil ta esitab maksuhaldurile kolmandas lõigus nimetatud teabe ja võtab uuesti kohustuse seda teavet esitada maksuhalduri sellekohasel taotlusel.

Maksukohustuslased peavad deklareerima hiljemalt iga aasta 15. maiks asjaomase kinnisasja ja vastavate asjaõiguste asukoha, kirjelduse ja väärtuse. See deklaratsioon, millele lisatakse tõend maksu tasumise kohta, esitatakse riigi eelarve eest vastutava ministri korralduses ette nähtud asukohas.

Maksu võetakse registreerimistasude maksmise eeskirjadest ja nendega seoses kohaldatavatest sanktsioonidest ja garantiidest lähtudes. Maksule kohalduvad ka artikli 223d A osa sätted.

Kinnisasja võõrandamisel on võõrandamise kuupäevaks tasuda jäänud maksu tasumise kohustus artikli 224a A osa I jaos nimetatud esindajal.”

Põhikohtuasi ja eelotsuse küsimused

11 Äriühing Prunuse, kelle registrijärgne asukoht on Prantsusmaal, kõik aktsiad kuuluvad Poloniumile, mis on Luksemburgi õiguse alusel asutatud valdusettevõtja, kelle registrijärgne asukoht on Luksemburgis. Viimase aktsiatest kuuluvad omakorda 50% Lovett Overseas SA?le ja 50% Grebell Investments SA?le (edaspidi „Lovett ja Grebell”), mis on Briti Neitsisaartel registreeritud äriühingud.

12 Aastatel 1998 kuni 2002 kuulusid Prunusele Prantsuse territooriumil otse või kaudselt mitmed kinnisasjad.

13 Prunus ja Polonium täitsid oma deklareerimiskohustust ja nad vabastati CGI artikli 990 E alusel kolmeprotsendilise maksu tasumise kohustusest.

14 Seevastu Lovettile ja Grebellile, kes on osalusahela viimased lülid, kohaldati Prunusele Prantsusmaal otse või kaudselt kuuluvate kinnisasjade turuväärtuselt võetavat maksu, kummalegi 50% ulatuses, kuna nende kahe äriühingu puhul ei olnud täidetud ükski kõnealuses CGI artikli 990 E kolmandas lõigus ette nähtud maksuvabastuse tingimustest.

15 Prantsuse maksuhaldur nõudis 19. septembril 2005 ja 24. jaanuaril 2006 Prunuselt nende summade tasumist, mille tasumise eest olid Lovett ja Grebell 7. mail 2003. aastal teatatud maksu ümberarvutuse tõttu vastutavad, kuna Prunus oli nende äriühingute poolt tasumisele kuuluva kolmeprotsendilise maksu tasumise eest solidaarselt vastutav. Kuna Prunuse poolt 30. septembril 2005 ja 8. veebruaril 2006 esitatud vaided jäeti 12. detsembril 2006 rahuldamata, esitas ta selle otsuse peale Tribunal de grande instance de Paris'le kaebuse, taotledes vabastust 2001. ja 2002. aasta eest solidaarvõlgnikuna tasumisele kuuluvast maksust.

16 Tribunal de grande instance de Paris andis Poloniumile loa Prunuse toetuseks menetlusse astuda, kuna talle kuuluvad kõik viimati nimetatud äriühingu aktsiatest.

17 Neil asjaoludel otsustas Tribunal de grande instance de Paris menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmised eelotsuse küsimused:

„Kas EÜ asutamislepingu artiklitega 56 jj on vastuolus sellised õigusnormid, nagu on sätestatud code général des impôts' artiklites 990 D jj, mis annavad juriidilistele isikutele, kelle tegelik juhtimiskeskus on Prantsusmaal või alates 1. jaanuarist 2008 mõnes Euroopa Liidu liikmesriigis, õiguse saada vabastust vaidlusalusest maksust ning kehtestavad selle õiguse saamiseks juriidiliste isikute osas, kelle tegelik juhtimiskeskus asub kolmandas riigis, tingimuse, et Prantsusmaa ja selle riigi vahel oleks maksupettuste ja maksude tasumisest kõrvalehoidumise vastu võitlemiseks sõlmitud haldusabi kokkulepe või et rahvuse alusel mittediskrimineerimise klauslit sisaldavat lepingut kohaldades ei või neid juriidilisi isikuid maksustada suuremal määral kui juriidilisi isikuid, kelle tegelik juhtimiskeskus asub Prantsusmaal?

Kas EÜ asutamislepingu artiklitega 56 jj on vastuolus sellised õigusnormid, nagu on sätestatud code général des impôts' artiklis 990 F, mis võimaldavad maksuhalduril pidada code général des impôts' artiklites 990 D jj sätestatud maksu tasumise eest solidaarselt vastutavaks iga juriidilist isikut, kes on vahendaja maksukohustuslase või maksukohustuslaste ja kinnisasjade või kinnisasjadega seotud asjaõiguste vahel?”

Eelotsuse küsimused

Esimene küsimus

18 Esimese küsimusega soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt teada, kas kapitali vaba liikumise põhimõtet tuleb tõlgendada nii, et sellega on vastuolus sellised nagu põhikohtuasjas arutusel olevad siseriiklikud õigusnormid, mille kohaselt on Euroopa Liidu liikmesriigi territooriumil asuvalt kinnisasja turuväärtuselt tasumisele kuuluvast maksust vabastatud ettevõtjad, kelle registrijärgne asukoht on selle liikmesriigi territooriumil, ja kehtestavad ÜMT?s asuvale ettevõtjale maksuvabastuse saamiseks tingimuse, et selle liikmesriigi ja ülemereterritooriumi vahel on maksupettuste ja maksudest kõrvalehoidumise vastu võitlemiseks sõlmitud haldusabi kokkulepe või et riikkondsuse alusel mittediskrimineerimise klauslit sisaldavast rahvusvahelisest lepingust tulenevalt ei või neid juriidilisi isikuid maksustada suuremal määral kui liikmesriigis asuvaid äriühinguid.

19 Kuna Briti Neitsisaared, kus Lovett ja Grebell on registreeritud, on ÜMT?na loetletud ELTL II lisas, tuleb analüüsida, kas ELTL artikkel 63 kuulub kohaldamisele liikmesriikide ja ÜMT?de

vahelise kapitali liikumise osas.

20 Selles küsimuses tuleb märkida, et ELTL artikkel 63 keelab „kõik kapitali liikumise piirangud liikmesriikide vahel ning liikmesriikide ja kolmandate riikide vahel”. Võttes arvesse, et selle sätte territoriaalne kohaldamisala ei ole piiratud, tuleb asuda seisukohale, et see kohaldub selgelt ÜMT?desse liikuva ja neist pärineva kapitali liikumise suhtes.

21 Neil asjaoludel tuleb analüüsida, kas sellised nagu põhikohtuasjas arutusel olevad siseriiklikud õigusnormid võivad takistada kapitali vaba liikumist.

22 Tuleb meenutada, et põhikohtuasjas kõne all olevaid õigusnorme on Euroopa Kohus juba analüüsinud ELTL artiklit 63 puudutavas osas 11. oktoobri 2007. aasta otsuses kohtuasjas C?451/05: ELISA (EKL 2007, lk I?8251) ja 2. mai 1992. aasta Euroopa Majanduspiirkonna lepingu (EÜT 1994, L 1, lk 3) artiklit 40 puudutavas osas 28. oktoobri 2010. aasta otsuses kohtuasjas C?72/09: Établissements Rimbaud (kohtulahendite kogumikus veel avaldamata). Kohtuotsusest ELISA (eespool viidatud, punkt 60) tuleneb, et selline nagu põhikohtuasjas arutusel olev piiriülene investeering on käsitletav kapitali liikumisena ELTL artikli 63 tähenduses.

23 Eespool viidatud kohtuotsustes ELISA ja Rimbaud on juba sedastatud, et sellised nagu põhikohtuasjas arutusel olevad õigusnormid kujutavad endast kapitali vaba liikumise piirangut, kuna niisuguste juriidiliste isikute suhtes, kelle juhtimise keskus ei ole Prantsusmaal, kehtib erinevalt teistest maksukohustuslastest CGI artikli 990 E punktide 2 ja 3 alusel maksusoodustuse saamiseks täiendav tingimus, mille kohaselt peab Prantsuse Vabariigi ja asjaomase riigi vahel olema sõlmitud rahvusvaheline leping. Kui sellist lepingut sõlmitud ei ole, puudub juriidilisel isikul, kelle juhtimise keskus ei ole Prantsusmaal, võimalus tõhusalt taotleda CGI artikli 990 D ja artikli 990 E punktide 2 ja 3 alusel vabastust kolmeprotsendilisest maksust. See täiendav tingimus võib nimetatud kategooriasse kuuluvate isikute jaoks tegelikult kaasa tuua maksustamiskorra, mille kohaselt ei saa neid üldse kõnealusest maksust vabastada, mis vähendab mitteresidendist äriühingute huvi teha Prantsusmaal kinnisvarainvesteeringuid.

24 Põhikohtuasjas on selge, et Prantsusmaa ja Briti Neitsisaarte vahel ei ole sõlmitud maksupettuste ja maksudest kõrvalehoidumise vastu võitlemiseks haldusabi kokkulepet või et riikkondsuse alusel mittediskrimineerimise klauslit sisaldavast rahvusvahelisest lepingust tulenevalt ei või juriidilisi isikuid, kelle registrijärgne asukoht ei ole Prantsusmaal, maksustada suuremal määral kui juriidilisi isikuid, kelle registrijärgne asukoht on selles liikmesriigis.

25 Järelikult puudub juriidilistel isikutel, kelle registrijärgne asukoht on Briti Neitsisaartel, võimalus saada kolmeprotsendilisest maksust vabastust. Seetõttu vähendab see maksustamiskord mitteresidentidest äriühingute huvi teha Prantsusmaal kinnisvarainvesteeringuid. Seega kujutavad põhikohtuasjas kõne all olevad õigusnormid endast nimetatud äriühingute jaoks kapitali vaba liikumise piirangut, mis on ELTL artikliga 63 põhimõtteliselt keelatud.

26 Siiski tuleb veel kord kontrollida, kas – nagu väidavad Prantsuse valitsus ja komisjon ? sellist nagu põhikohtuasjas arutusel olevat piirangut tuleb ELTL artikli 64 esimese lõigu tähenduses pidada piiranguks, mis kehtis 31. detsembril 1993.

27 Vastavalt ELTL artikli 64 lõikele 1 ei takista ELTL artikli 63 sätteid kohaldamast kolmandate riikide suhtes 31. detsembril 1993 siseriikliku või liidu õiguse kohaselt kehtinud piiranguid, mis käsitlevad kapitali liikumist neisse riikidesse või neist riikidest seoses otseinvesteeringutega, kaasa arvatud investeeringud kinnisvarasse.

28 Selles osas tuleb esiteks välja selgitada, kas ÜMT?d peavad selleks, et kohalduksid asutamislepingu kapitali vaba liikumist käsitlevad sätted, olema liikmesriikidega või kolmandate

riikidega assotsieerunud.

29 Tuleb meelde tuletada, et Euroopa Kohus on juba teinud otsuse selle kohta, et ÜMT?de suhtes kehtib assotsieerimise erikord, mis on määratletud asutamislepingu neljandas osas, millest tulenevalt ei ole asutamislepingu üldised sätted, mille territoriaalne kohaldamiseala on põhimõtteliselt piiratud liikmesriikidega, neile kohaldatavad, kui see ei ole sõnaselgelt ette nähtud (vt 12. veebruari 1992. aasta otsus kohtuasjas C?260/90: Leplat, EKL 1992, lk I?643, punkt 10; 28. jaanuari 1999. aasta otsus kohtuasjas C?181/97: van der Kooy, EKL 1999, lk I?483, punkt 37; 22. novembri 2001. aasta otsus kohtuasjas C?110/97: Madalmaad vs. nõukogu, EKL 2001, lk I?8763, punkt 49; ja 12. septembri 2006. aasta otsus kohtuasjas C?300/04: Eman ja Sevinger, EKL 2006, lk I?8055, punkt 46). Seega saavad ÜMT?d liidu õigusele tugineda samal viisil kui liikmesriigid üksnes juhul, kui nende assotsieerumine liikmesriikidega on sõnaselgelt liidu õiguses sätestatud.

30 Tuleb märkida, et ei Euroopa Liidu lepingus ega Euroopa Liidu toimimise lepingus ei ole sõnaselget viidet kapitali liikumise kohta liikmesriikide ja ÜMT?de vahel.

31 Sellest tulenevalt võivad ÜMT?d kui kolmandad riigid tugineda ELTL artiklis 63 sätestatud kapitali liikumise liberaliseerimisele.

32 Sellist tõlgendust toetab seitsmes ÜMT otsus, mis võeti vastu ajal, mil toimus kapitali liikumise liberaliseerimine kolmandate riikide suhtes. Nimelt sätestab selle otsuse artikli 47 lõige 2, et ELTL artikkel 64 on *mutatis mutandis* kohaldatav ÜMT?dele.

33 Edasi tuleb analüüsida, kas põhikohtuasjas arutusel olevatest õigusnormidest tulenevat piirangut, mis puudutab kinnisvarainvesteeringuid, saab pidada 31. detsembril 1993. kehtinud piiranguks.

34 Selles küsimuses on Euroopa Kohus juba otsustanud, et mõiste „31. detsembril 1993 kehtiv“ piirang eeldab seda, et õiguslik raamistik, millesse kõnesolev piirang kuulub, on alates sellest kuupäevast olnud katkematult asjaomase liikmesriigi õiguskorra osa. Vastupidisel juhul võiks liikmesriik igal ajal tema õiguskorras 31. detsembril 1993 kehtinud, kuid kehtetuks tunnistatud piiranguid, mis puudutavad kapitali kolmandatesse riikidesse ja kolmandatest riikidest liikumist, uuesti kehtestada (18. detsembri 2007. aasta otsus kohtuasjas C?101/05: A, EKL 2007, lk I?11531, punkt 48).

35 Euroopa Kohtule esitatud materjalidest nähtub, et põhikohtuasjas arutusel olevad õigusnormid võeti vastu 30. detsembri 1992. aasta seadusega nr 92?1376 1993. aasta eelarve kohta (*Journal officiel de la République française*, 31.12.1992. nr 304), mis jõustus 1. jaanuaril 1993. Nendest õigusnormidest tulenev ÜMT?dest pärineva kapitali vaba liikumise piirang oli seega olemas enne ELTL artikli 64 lõikes 1 sätestatud kuupäeva, milleks on 31. detsember 1993.

36 Lisaks on selge, et 31. detsembril 1993 kehtinud õigusakti versioonis ja põhikohtuasjas arutusel olevatel majandusaastatel 2001 ja 2002 kohaldamisele kuulunud õigusakti versioonis on üksnes mõned redaktsioonilised erinevused, mis ei mõjuta kuidagi selle õigusliku raamistiku loogikat, mis on alates 31. detsembrist 1993 olnud katkematult kõnealuse liikmesriigi õiguskorra osa.

37 Järelikult on sellistest nagu põhikohtuasjas arutusel olevatest õigusnormidest tulenevad piirangud ÜMT?sid puudutavas osas ELTL artikli 64 lõike 1 alusel põhjendatud.

38 Neil asjaoludel tuleb esimesele küsimusele vastata, et ELTL artikli 64 lõiget 1 tuleb tõlgendada nii, et ELT artikkel 63 ei mõjuta 31. detsembril 1993 kehtinud selliste siseriiklike

õigusnormide kohaldamist, mille kohaselt on Euroopa Liidu liikmesriigi territooriumil asuvalt kinnisasja turuväärtuselt tasumisele kuuluvast maksust vabastatud ettevõtjad, kelle registrijärgne asukoht on selle liikmesriigi territooriumil, ja mis kehtestavad ülemeremaal või -territooriumil asuvale ettevõtjale maksuvabastuse saamiseks tingimuse, et kõnealuse liikmesriigi ja ülemereterritooriumi vahel on maksupettuste ja maksudest kõrvalehoidumise vastu võitlemiseks sõlmitud haldusabi kokkulepe või et riikkondsuse alusel mittediskrimineerimise klauslit sisaldavast rahvusvahelisest lepingust tulenevalt ei või neid juriidilisi isikuid maksustada suuremal määral kui liikmesriigis asuvaid ettevõtjaid.

Teine küsimus

39 Arvestades eelnevaid kaalutlusi ei ole teisele küsimusele vaja vastata.

Kohtukulud

40 Kuna põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus poolelioleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse siseriiklik kohus. Euroopa Kohtule märkuste esitamisega seotud kulusid, välja arvatud poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (kolmas koda) otsustab:

ELTL artikli 64 lõiget 1 tuleb tõlgendada nii, et ELT artikkel 63 ei mõjuta 31. detsembril 1993 kehtinud selliste siseriiklike õigusnormide kohaldamist, mille kohaselt on Euroopa Liidu liikmesriigi territooriumil asuvalt kinnisasja turuväärtuselt tasumisele kuuluvast maksust vabastatud ettevõtjad, kelle registrijärgne asukoht on selle liikmesriigi territooriumil, ja mis kehtestavad ülemeremaal või -territooriumil asuvale ettevõtjale maksuvabastuse saamiseks tingimuse, et kõnealuse liikmesriigi ja ülemereterritooriumi vahel on maksupettuste ja maksudest kõrvalehoidumise vastu võitlemiseks sõlmitud haldusabi kokkulepe või et riikkondsuse alusel mittediskrimineerimise klauslit sisaldavast rahvusvahelisest lepingust tulenevalt ei või neid juriidilisi isikuid maksustada suuremal määral kui liikmesriigis asuvaid ettevõtjaid.

Allkirjad

* Kohtumenetluse keel: prantsuse.